

Iedereen recht op sport, nu en in de toekomst

Aandacht voor essentiële bouwstenen voor een toekomstbestendige sportinfrastructuur

Sport is van **grote waarde** voor onze samenleving. Daar zijn we van overtuigd. De kracht van sport rijkt verder dan de sportsector alleen en helpt Nederland bij het aanpakken van maatschappelijke uitdagingen zoals eenzaamheid en mentale gezondheid. Het bevordert sociale cohesie, biedt een platform voor verbinding en leert belangrijke waarden zoals teamwork en respect. Door sport te omarmen, bouwen we aan een veerkrachtig, vitaal, gezond, ambitieus en meer verbonden samenleving.

NOC*NSF heeft de ambitie om **de kracht van sport optimaal te benutten** voor onze samenleving en Nederland **het sportiefste land ter wereld** te maken. De vertaalslag van deze ambitie naar concrete doelstellingen is beschreven in de [Sportagenda 2032](#); het strategisch fundament van NOC*NSF. De basis voor het realiseren van de doelstellingen is een **veelzijdige en toekomstbestendige sportinfrastructuur**, bestaande uit verschillende vormen van sportaanbieders en ondersteunende organisaties. Van verenigingen tot ondernemende sportaanbieders, hybride vormen, sportvriendelijke openbare ruimte en hoogwaardige sportlocaties door het hele land waar onze topsporters trainen. We streven naar een toekomst waarin sport voor iedereen toegankelijk en betaalbaar is en bovenal veel sportplezier oplevert.

Helaas zien we momenteel **een combinatie van ontwikkelingen** die ons zorgen baart. Namelijk:

- Ontwikkeling bij gemeentefonds en SPUK
- De schaarse ruimte voor sport
- De versoering van de BOSA-regeling
- Complexiteit van besturen voor vrijwilligers

De borging en continuïteit van belangrijke fundamenteen **staan onder druk**. Dit gaat ten koste van onze unieke sportinfrastructuur en daarmee de waarde die sport heeft voor onze samenleving.

Op verschillende onderwerpen ontbreekt het aan **perspectief voor de lange termijn**. De recente val van het kabinet-Schoof vergroot de onzekerheid, ook ten aanzien van het sportbeleid. Temeer daar het kabinet wel bezuinigingen in de sport heeft doorgevoerd, zoals de BOSA, maar daar nog geen alternatief beleid voor heeft ontwikkeld. Dat, terwijl we met elkaar het fundamentele gesprek moeten voeren, over **de verbreding van sport in het bestuurlijk domein** en de meerwaarde die sport en bewegen kan bieden voor de uitdagingen in het onderwijs, de kinderopvang en zorg en welzijn.

Zorgelijke ontwikkelingen

Ontwikkeling bij gemeentefonds en SPUK

Door de afname van het budget van het Gemeentefonds en het ontbreken van specifieke labeling of wettelijke verplichting, heerst de zorg dat gemeenten in de besteding van beschikbare budgetten andere prioriteiten stellen, ten koste van sport. Nu al merken we dat sport met regelmaat geen onderdeel is van de afwegingen die worden gemaakt. Er dreigen bezuinigingen op succesvolle programma's en onderhoud of nieuwbouw van accommodaties. De budgetten vanuit de gemeenten zijn echter essentieel. Lokale maatwerkprogramma's en gerichte investeringen zijn van groot belang voor de Nederlandse sportinfrastructuur.

NOC*NSF vindt het noodzakelijk om de aandacht voor sport op gemeentelijk en provinciaal niveau te borgen en pleit voor een Sport- en Bewegwet die het recht op sport verankerd; een wettelijke verplichting voor gemeenten en provincies om sport voor iedereen toegankelijk te maken en sportaanbod- en faciliteiten mee te laten groeien met de ontwikkelingen en doelstellingen t.a.v. de publieke ruimte, onderwijs, zorg en welzijn.

De schaarse ruimte voor sport

De verdeling van de beschikbare ruimte is een breed gedragen vraagstuk in onze samenleving. Ook in de sportsector is er **sprake van schaarste**: steeds vaker moeten sportverenigingen nieuwe leden weigeren, omdat er onvoldoende ruimte beschikbaar is op de accommodatie. We zien nog te vaak dat ruimte voor sport niet of te laat wordt meegenomen bij de afweging rondom ruimtelijke ontwikkelingen. We zien zelfs dat ruimtelijke ontwikkelingen in gemeenten in enkele gevallen ten koste gaan van sportaccommodaties en er ruimte voor sport moet worden ingeleverd t.b.v. woningbouw. Terwijl juist het **multifunctioneel benaderen** van ruimte voor sport kansen biedt voor ons gedeelde vraagstuk m.b.t. ruimte. Hierbij is aandacht voor de veroudering van accommodaties eveneens van belang. Hoewel de afgelopen jaren goede stappen zijn gemaakt in het vernieuwen en bestendigen van accommodaties, is 60% van de Nederlandse sportaccommodaties verouderd. Dit staat de (multi-) inzetbaarheid van de accommodaties in de weg.

NOC*NSF roept de staatssecretaris op om, samen met zijn collega's van BZK en I&W, de opgave voor een toekomstbestendige (multifunctionele) sportinfrastructuur en de positie van sport (in relatie tot en met respect voor natuur, publieke domein, wonen en andere opgaven) te concretiseren en te kwantificeren voor 2030 en 2040. Wij ondersteunen met onze beschikbare kennis en data graag bij het formuleren van de opgaven en het ontwikkelen van een adequate strategie voor een toekomstbestendige en multifunctionele sportinfrastructuur.

De versobering van de BOSA-regeling

De begroting van de BOSA daalt van 75 miljoen in 2025 naar 26 miljoen in 2028. Er wordt zelfs gesproken over het volledig afbouwen van de regeling. Echter, de BOSA wordt ieder jaar maximaal benut en voorziet duidelijk in een behoefte. Hoewel de DUMAVA als alternatief gepresenteerd wordt, is dit niet toereikend. Deze regeling biedt alleen steun voor verduurzaming van bestaande sportaccommodaties, maar niet voor onderhoud, nieuwbouw, toegankelijkheid en sportmaterialen. Dit zal de verenigingen direct in hun begroting raken en het vertraagt de noodzakelijke vernieuwing van sportaccommodaties.

NOC*NSF vraagt de staatssecretaris welk alternatief hij de verenigingen biedt voor de dekking van deze kosten en roept op om de bijdrage voor de kosten te borgen en te voorkomen dat er een financieel gat ontstaat in de begroting van sportverenigingen en de sportsector een achterstand oploopt wat betreft onderhoud, toegankelijkheid en adequate sportmaterialen.

Complexiteit van besturen zet vrijwilligers onder druk

Het besturen van een vereniging is een groot goed en een eervolle functie, maar wordt steeds complexer door o.m. toenemende regeldruk, diversificatie van sportbehoefte, druk op de accommodaties en de verbreding van sport naar andere domeinen. Dit ontmoedigt vrijwilligers, terwijl zij onmisbaar zijn voor het verenigingsleven. Er ontstaat een tekort aan vrijwilligers, zo blijkt uit onderzoek. Om vrijwilligers adequaat te ondersteunen is het noodzakelijk om de complexiteit van regelgeving te verminderen. Bovenal zijn beroepskrachten nodig; lokaal, op de vereniging, zij aan zij met de vrijwilligers. Zij ontzorgen vrijwilligers en dragen bij aan continuïteit, kwaliteit en brede samenwerking van de sportvereniging in het lokale netwerk.

NOC*NSF roept de staatssecretaris op om, naast de evaluatie van de bestaande BRC-regeling, onafhankelijk in kaart te brengen hoeveel professioneel clubkader (sportparkmanagers, clubkadercoaches en verenigingsmanager) nodig is om de vrijwillige sportbestuurders adequaat en structureel te ondersteunen en dit te betrekken bij de doorontwikkeling van de BRC-regeling.

Toekomstgerichte sportsector

In een snel veranderende samenleving is het wat NOC*NSF betreft van belang om een aantal **fundamentele pijlpalen te slaan en/of te verstevigen**. De uitdagingen van de sportsector zijn niet van vandaag op morgen opgelost, maar vragen om een lange adem. Daarom is **continuïteit in de samenwerking** tussen gemeenten, provincies, Rijksoverheid en de sportsector van groot belang.

Daarbij is een **breed gedragen visie op de verankering van sport in andere beleidsdomeinen** noodzakelijk om de kracht van sport bij de maatschappelijke uitdagen m.b.t. preventie, onderwijs, kinderopvang, publieke ruimte en zorg en welzijn te benutten.

NOC*NSF is en blijft graag in gesprek over de stappen die we als sector, in samenwerking met de overheden, voorwaarts zetten. In aanloop naar het Commissiedebat Sport van 1 juli 2025 spreken we, naast bovengenoemde zorgelijke ontwikkeling, graag specifiek over de volgende actuele onderwerpen:

Sportpas

Momenteel wordt de haalbaarheid van een sportpas voor jeugd en jongeren tot 23 jaar onderzocht en zijn de eerste pilots in voorbereiding. Uiteraard steunt NOC*NSF het streven om sport voor iedereen toegankelijk te maken en (financiële) drempels weg te nemen. De sportpas heeft een **sterke symbolische waarde** voor de samenleving, maar tegelijkertijd is NOC*NSF van mening dat dit generieke instrument in de praktijk **niet de gewenste impact** zal hebben. Met name omdat de financiële drempel slechts één van de drempels is die jeugd weerhoudt om te gaan sporten. Daarnaast spelen factoren als beschikbare tijd, nut en noodzaak, keuze van sport, passend sportaanbod en sociaal en fysiek comfort een grote rol. Ook is het van belang dat er bij de invoering van de sportpas **voldoende ruimte voor sport en adequate begeleiding** is om de jeugd op te vangen en te behouden.

Een rondvraag bij gemeenten leert dat er veelal vangnetconstructies beschikbaar zijn om de financiële drempels te verlagen, maar dat deze **regelingen onvoldoende zichtbaar** zijn en benut worden. Dit vraagt gezamenlijke inzet. Vanuit de sportsector en in samenwerking met gemeenten en bijvoorbeeld het Jeugdfonds Sport & Cultuur.

Bij de ontwikkeling van de sportpas wordt Zweden meermaals genoemd als voorbeeld. Zweden staat inderdaad op het punt om dit najaar een zgn. 'leisure card', ook wel 'sports card' genoemd, in te voeren voor jeugd van 8 t/m 16 jaar oud. In Zweden kan de sportpas alleen worden ingezet voor non-profit sportorganisaties. De Zweedse Sport Federatie deelt onze zorgen over de invoering van een generieke sportpas en heeft in het besluitvormingsproces herhaaldelijk gewezen op een tekort aan sportaccommodaties en sportomgevingen en het ontbreken van trainers en coaches om een grote nieuwe groep beginnende sporters te begeleiden. Ook wijzen ze op de toename van de regeldruk en administratieve last voor verenigingen. De uitvoeringskosten in Zweden zijn met +/- 24 miljoen euro per jaar fors, ten opzichte van het totale sportbudget van 80 miljoen euro per jaar. De Zweedse Sport Federatie betwijfelt of de 'sports card' gaat leiden tot een trendbreuk in de sportdeelname van de jeugd.

Versterking topsport t.b.v. blijvend (meer) maatschappelijke waarde

Het succesvolle topsportbeleid van Nederland en de bestaanszekerheid van topsporters staan onder druk. In de sportsector streven we naar de verdere professionalisering van topsport als

beroep en het maatschappelijk verantwoord organiseren van topsport, in lijn met de doelstellingen uit het Strategisch Kader Topsport 2032. Om de maatschappelijke positie van topsporters te versterken, hebben NOC*NSF en de sportbonden een nieuw inkomensmodel ontwikkeld. Dit model beoogt topsporters minder afhankelijk te maken van prestatiedruk, een vangnet te bieden, pensioenopbouw te faciliteren, maatschappelijke betrokkenheid te stimuleren en topsporters voor te bereiden op een maatschappelijke carrière. Voor de realisatie van dit model is samenwerking met partners en de overheid essentieel. We hebben de steun van het kabinet nodig om dit (financieel) mogelijk te maken en zo de Nederlandse topsport te professionaliseren en van grotere maatschappelijke waarde te laten zijn.

Daarnaast is de topsport in Nederland sterk afhankelijk van kwalitatieve en beschikbare trainingsaccommodaties. De behoefte hiervoor is al eerder vastgelegd in de Strategische Vastgoed Planning topsporttrainingsaccommodaties. We roepen het kabinet op om samen met de sport en lokale overheden uitvoering te geven aan deze vastgoedplanning en de basis voor topsport in Nederland te versterken, zodat deze blijvend (meer) maatschappelijke waarde kan genereren.

Sport- en bewegewet

Iedere inwoner van Nederland heeft recht op toegang tot sport. Daarom is NOC*NSF **voorzitter** van de ontwikkeling van een Sport- en Bewegewet waarin het recht van sport voor iedere inwoner verankerd wordt. Van belang is dat de wet niet alleen een symbolische waarde heeft, maar ook **daadwerkelijk bijdraagt aan een toekomstbestendige sportsector** en sport en bewegen voor iedereen toegankelijk maakt.

Gezien de eerder beschreven zorgelijke ontwikkelingen vindt NOC*NSF dan ook dat de Sportwet zich in de eerste plaats zou moeten richten op gemeenten en provincies om de aandacht voor en de investering in sport lokaal te verankeren. Een **wettelijke verplichting voor gemeenten en provincies** om sport voor iedereen toegankelijk te maken en sportaanbod- en faciliteiten mee te laten groeien met de ontwikkelingen en doelstellingen t.a.v. de publieke ruimte, onderwijs en zorg en welzijn, is een grote stap voorwaarts in het streven naar een toekomstbestendige sportsector. Daarbij is een duidelijke taakstelling voor de verschillende overheidslagen en de sportsector met haar verschillende koepelorganisaties onmisbaar. NOC*NSF draagt graag bij aan de ontwikkeling van de Sport- en Bewegewet.

Tot slot

De snel veranderende samenleving en de (zorgelijke) ontwikkelingen in de sportsector vragen om een integraal perspectief op de ontwikkeling van de sector en een goede samenwerking tussen de sector en de verschillende overheidslagen met duidelijke verantwoordelijkheden, duidelijke samenhang in beleid en een duidelijke visie op de toekomst van de sportsector.

Wat is de integrale visie van de staatssecretaris op een toekomstbestendige sportsector en hoe beoogt hij het benutten van de kracht van sport in andere beleidsdomeinen te realiseren?